

PRESSITEADE nr 106/24

Luxembourg, 25. juuni 2024

Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-626/22 | Ilva jt

Ilva terasetehase käitamine tuleb peatada, kui sellega kaasneb suur ja oluline oht keskkonnale ja inimeste tervisele

Milano esimese astme kohtul tuleb seda hinnata

Mõiste „saastus“ hõlmab tööstusheiteid käsitleva direktiivi kohaselt keskkonna ja inimeste tervise ohustamist. Seega peab niisuguse käitise tegevuse eelneva mõju hindamine, nagu Lõuna-Itaalias asuv Ilva terasetehas, moodustama lahutamatu osa selles direktiivis ette nähtud käitamisloa väljastamise ja uuesti läbivaatamise menetlustest. Uuesti läbivaatamise menetluses tuleb võtta arvesse käitise tegevusega seotud saasteaineid isegi siis, kui neid ei ole algses loamenetluses hinnatud. Kui esineb suur ja oluline oht keskkonna ja inimeste tervise teraviklusele, tuleb käitise käitamine peatada.

Ilva terasetehas asub Tarantos, Lõuna-Itaalias. Tehas alustas tegevust 1965. aastal. Oma 11 000 töötaja ja ligikaudu 1500 hektari suuruse pindalaga on see üks Euroopa suuremaid terasetehaseid.

Euroopa Inimõiguste Kohus tuvastas 2019. aastal, et terasetehas avaldas suurt kahjustavat mõju keskkonnale ja ümbruskonna elanike tervisele¹. Alates 2012. aastast on kehtinud meetmed, mille eesmärk on selle mõju vähendamine, ent nende rakendamise tähtaegu on regulaarselt pikendatud.

Selle piirkonna arvukas elanikkond on pöördunud Milano kohtusse, nõudes terasetehase käitamise lõpetamist. Nad väidavad, et selle tehase heited kahjustavad nende tervist ning et käitis ei vasta tööstusheidete direktiivis² ette nähtud nõuetele.

Milano esimese astme kohtul tekkis küsimus, kas Itaalia seadused ning erandeid ette nägevad erinormid, mis on Ilva terasetehase suhtes kohaldatavad, et tagada selle jätkuv käitamine, on nimetatud direktiiviga vastuolus. See kohus esitas Euroopa Kohtule selle kohta seega eelotsusetaotluse.

Euroopa Kohus rõhutas kõigepealt **tihedat seost keskkonnakaitse ja inimeste tervise kaitse vahel**, mis on Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tagatud **liidu õiguse põhieesmärkide hulgas**. Euroopa Kohus märkis, et direktiiv aitab kaasa nende eesmärkide saavutamisele ning tervise ja heaolu tagamiseks sobivas keskkonnas elamise õiguse kaitsele.

Ehkki Itaalia valitsuse hinnangul ei ole direktiivis üldse viidatud tervisekahju hindamisele, märkis Euroopa Kohus, et mõiste „saastus“ selle direktiivi tähenduses hõlmab ohtusid nii keskkonnale kui ka inimeste tervisele. Järelikult peab **sellise mõju eelnev hindamine, mida niisugune käitis nagu Ilva terasetehas eespool nimetatud kahes aspektis avaldab, moodustama lahutamatu osa selle direktiivi alusel niisugusele käitisele käitamisloa väljastamise või selle loa läbivaatamise menetlusest**. Milano esimese astme kohtu hinnangul ei ole seda eelnevat nõuet aga tervisekahju osas järgitud. Käitaja peab samuti hindama niisugust mõju oma käitise kogu käitamisperioodi jooksul.

Peale selle on Milano esimese astme kohus seisukohal, et Ilva terasetehase suhtes kohaldatavad erinormid võimaldaksid anda sellele käitisele keskkonnaloa ja seda uuesti läbi vaadata, võtmata arvesse teatavaid saasteaineid või nende kahjulikku mõju ümbritsevale elanikkonnale. Euroopa Kohus märkis aga, et käitise **käitajal on kohustus esitada selle käitise käitamisloa taotluses teave tema käitises tekkida võiva heite laadi, koguse ja võimaliku kahjuliku mõju kohta**. Ainult need saasteained, mida peetakse inimeste tervisele ja keskkonnale väikest mõju avaldavaks, võib välja jätta kohustusest täita käitise käitamisloa kohaseid heite piirväärtusi.

Euroopa Kohus on seisukohal, et vastupidi Ilva ja Itaalia valitsuse väidetele ei või **uuesti läbivaatamise menetluses** piirduda üksnes nende saasteainete piirväärtuste kehtestamisega, mille heide oli prognoositav. **Arvesse tuleb võtta ka asjassepuutuva käitise käitamise käigus tegelikult tekkivaid heiteid ning seda ka muude saasteainete osas.**

Käitise käitamisloa tingimuste **rikkumise korral peab käitise käitaja võtma viivitamata vajalikud meetmed, et võimalikult kiiresti taastada käitise vastavus nendele tingimustele.**

Kui esineb suur ja oluline oht keskkonna ja inimeste tervise terviklikkusele, **ei tohi** käitamisloas **kaitsemeetmete võtmiseks ette nähtud tähtaega korduvalt pikendada ning käitise käitamine tuleb peatada.**

MÄRKUS: Eelotsusetaotlus võimaldab liikmesriikide kohtutel taotleda kohtuvaidluste lahendamisel Euroopa Kohtult liidu õiguse tõlgendamist või liidu õigusakti kehtivuse üle otsustamist. Euroopa Kohus ei lahenda riigisisest kohtuvaidlust. Kohtuasja lahendamine kooskõlas Euroopa Kohtu otsusega on liikmesriigi kohtu ülesanne. Euroopa Kohtu otsus on ühtlasi siduv ka teiste liikmesriikide kohtutele, kes lahendavad sarnast probleemi.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Otsuse [terviktekst ja kokkuvõte](#), juhul kui see koostatakse, on CURIA veebisaidil alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Gitte Stadler, ☎(+352) 4303 3127

Kohtuotsuse kuulutamisest saab pildisalvestisi „[Europe by Satellite](#)“ kaudu ☎(+32) 2 2964106

Hoiame ühendust!

¹ 2017., 2018. ja 2021. aastal läbi viidud tervisekahju hindamised tõendavad põhjusliku seose olemasolu Taranto piirkonna elanike tervisliku seisundi halvenemise ning Ilva tehase heidete vahel – eelkõige seoses tahkete osakestega PM₁₀ ja tööstuslikku päritolu vääveldioksiidiga (SO₂). On tuvastatud muid terasetehase tegevusega seotud saasteaineid nagu vask, elavhõbe ja naftaleen, samuti PM_{2,5}-osakesi ja PM₁₀-osakesi. ÜRO Inimõiguste Nõukogu 2002. aasta jaanuari aruande kohaselt kuulub Taranto linnastu „ohverdatud alade“ hulka. Need on alad, kus saastatuse ning toksiliste ainetega reostatuse tase on väga kõrge ning kus haavatavas seisus ja marginaliseerunud elanikud kannatavad palju rohkem kui muud elanikkonna liikmed tagajärgede all, mis on tingitud saastusest ning tervist, inimõigusi ja keskkonda ohustavate ainetega kokkupuutumisest. (38, 41)

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta direktiiv [2010/75/EL](#) tööstusheidete kohta (saastuse kompleksne vältimine ja kontroll).